

การพัฒนากรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา
ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม
DEVELOPMENT OF A THE CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR THE ADMINISTRATION OF
DEGREE AND DIPLOMA PROGRAM CERTIFICATION BY THE SECRETARIAT OFFICE OF THE
TEACHERS' COUNCIL ACCORDING TO THE CONCEPT OF PARTICIPATIVE MANAGEMENT

นางสาวภัทราวจี อีร์กีร์ยูต *

Patthrawajee Teerageerayut

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล **

Asst. Prof. Nantarat Charoenkul, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้การสังเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ความถี่จากเอกสารที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 ฉบับ

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1) การพัฒนาหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาทางการศึกษา 1.2) การประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต 1.3) การติดตามผลการรับรอง และ 2) กรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 2.1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2.2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 2.3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 2.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Graduate Student in Educational Administration Division, Department of Educational Policy, Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: aoabio1@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Lecturer Student in Educational Administration Division, Department of Educational Policy, Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: nuntarat@gmail.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The purpose of this documentary research study was to develop a conceptual framework for the administration of degree and diploma program certification by the secretariat office of the Teachers' Council according to the concept of participative management. A documentary synthesis method was used. The research instrument included data recording. Data were analyzed by content analysis and frequency analysis from seven relevant documents.

The research revealed that: 1) the conceptual framework of the administration of degree and diploma program certification consists of three components: 1.1) development rules of degree and diploma program certification, 1.2) evaluation of curriculum standards, process standards and graduate standards, 1.3) monitoring the degree certification, and 2) the conceptual framework of participative management consisted of 2.1) participation decision making, 2.2) participation implementation, 2.3) participation benefits, 2.4) participation evaluation.

คำสำคัญ: การบริหารการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา / การบริหารแบบมีส่วนร่วม

KEYWORDS: THE ADMINISTRATION OF DEGREE AND DIPLOMA PROGRAM CERTIFICATION / PARTICIPATIVE MANAGEMENT

บทนำ

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงานของภาครัฐในปัจจุบัน เนื่องจากบริบทของการบริหารราชการมีการเปลี่ยนแปลงหลายประการ ทั้งจากบริบทในระดับนานาชาติ กรอบการเมือง การปกครอง และการบริหารประเทศ กล่าวคือ ในระดับนานาชาติ มีวาระชัดเจน (Global Agenda) เกี่ยวกับการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วมและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล (Participatory and Good Governance) ซึ่งการบริหารราชการยุคใหม่มิใช่เพียงการทำงานตามกฎระเบียบหรือสายการบังคับบัญชา แต่เป็นเรื่องความสัมพันธ์กับประชาชน (Shifting from Government to Governance) ที่ภาครัฐต้องยึดหลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หลักนิติรัฐ (Rule of Law) และหลักความพร้อมรับผิดชอบ (Accountability) ในการบริหารจัดการภาครัฐ และในระดับประเทศสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องกรอบความคิดทางการเมือง จากการให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative Democracy) ไปสู่ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ที่กำหนดกลไกให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงทั้งในทางการเมืองและการบริหาร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ [กพร], 2560)

ในการปฏิรูประบบราชการที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน จะเห็นได้จากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 ซึ่งบัญญัติในวรรค 3 ว่า “...ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูลการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ” รวมทั้งมีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 เพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ ยึดถือเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารราชการ ที่เป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูประบบราชการ ที่ต้องการให้ระบบราชการเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ ในหมวดที่ 2 การบริหารราชการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (3) ได้กำหนดให้ในการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการนั้นก่อนเริ่มดำเนินการ

ส่วนราชการนั้นจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจนั้น และ (4) ให้ถือเป็นหน้าที่ของข้าราชการ ที่จะต้องคอยรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคมโดยรวมและประชาชนผู้รับบริการเพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้เหมาะสม (กพร, 2560) ซึ่งคุรุสภาเป็นองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ อยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ การดำเนินงานของคุรุสภาจะต้องยึดตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาของคุรุสภา เป็นการดำเนินการประเมินสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูตามหลักเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิปริญญาที่คุรุสภารับรองแล้ว เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ สามารถประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคัดกรองผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเป็นวิชาชีพควบคุมตามกฎหมาย ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดรวมทั้ง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของผู้ประกอบวิชาชีพให้กับผู้รับบริการทางการศึกษาและสังคมซึ่งเป็นการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคุรุสภาที่กำหนดพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา [คส], 2550) โดยในการดำเนินงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาของคุรุสภา มีกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงาน 4 กลุ่ม ดังนี้ (1) ผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่และคณะอนุกรรมการในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2) คณบดีและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู (3) นิสิต / นักศึกษาในหลักสูตรการผลิตครู และ (4) ผู้อำนวยการและครูพี่เลี้ยงในสถานศึกษาจากการดำเนินงานที่ผ่านมา มีสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งที่ไม่ได้รับการรับรองปริญญาส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาไม่สามารถขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและเกิดการฟ้องร้องระหว่างสถาบันอุดมศึกษา นิสิต / นักศึกษา และคุรุสภา

สำนักงานราชบัณฑิตยสภาให้ความหมายของการประกันคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาวัวว่า “ประกันคุณภาพ หมายถึง กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อประกันว่า สถาบันการศึกษา มีการรักษาและส่งเสริมเพิ่มพูนคุณภาพอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ผลผลิตของการศึกษามีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์” การดำเนินงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเป็นการประเมินเพื่อประกันคุณภาพทางการศึกษารูปแบบหนึ่ง ซึ่งสุกัญญา แซ่มซ้อย และ คณะ (2560) กล่าวว่า หลักการและเงื่อนไขสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วยหลัก 5 ด้าน หนึ่งในนั้นคือการมีส่วนร่วม (Participation) โดยการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) จากผลของการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ดำเนินการ ประเมิน และรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ Amir (2015) กล่าวว่า การเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยจะต้องลงลึกไปในเรื่องของการวางแผนและการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่มีความต่อเนื่องในระยะยาว

การสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาที่ผ่านมา มีการดำเนินการผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นในการประชุมสัมมนา โดยตั้งแต่เริ่มดำเนินงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ในปี พ.ศ.2549 จนถึงปัจจุบัน มีการจัดประชุมสัมมนา จำนวน 5 ครั้ง และผู้เข้าร่วมในการประชุมมีเพียงกลุ่มผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่และคณะอนุกรรมการในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา คณบดีและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครู ซึ่งไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด และเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมผ่านการรับฟังความคิดเห็นเพียงรูปแบบเดียว

เพื่อให้การดำเนินงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา เป็นไปตามหลักของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ลดจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรองปริญญา และสร้างให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนากรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม และนำเสนอแนวทางการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม ให้สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้นำไปพัฒนาการบริหารงานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลต่อกระบวนการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ เป็นหลักประกันในการผลิตและคัดกรองคนเข้าสู่วิชาชีพ และสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและประชาชนโดยรวม

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนากรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษากรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา และการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ซึ่งเอกสาร ที่เกี่ยวข้องสามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา
 - 1.1 ประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ.2557
 - 1.2 ประกาศสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เรื่อง การจัดแบ่งส่วนงานภายใต้สำนักในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ.2560 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2560)
 - 1.3 ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2560 (สภาการพยาบาล, 2560)
 2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 2.1 Rural development participation : Concept and Measures For Project Design implementation and Evaluation (Cohen & Uphoff, 1977)
 - 2.2 ระดับความรู้และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ของสมาชิก อบต. อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์ (มงคล จันทร์ส่อง, 2544)
 - 2.3 ทฤษฎีการประเมิน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2547)
 - 2.4 การบริหาร : ทักษะและการปฏิบัติ (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2554)
 - 2.5 การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม : เทคนิควิธีและการนำไปสู่การปฏิบัติ (กพร, 2560)
- 2) การออกแบบเครื่องมือ** เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล แบ่งเครื่องมือออกเป็น 2 แบบ ดังนี้
1. แบบวิเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา
 2. แบบวิเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

3) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร โดยใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์ความถี่

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวิเคราะห์กรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา

การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นการประเมินปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา โดยยึดตามประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ.2557 ปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาที่คุรุสภารับรอง ผู้สำเร็จการศึกษาจะสามารถใช้เป็นคุณวุฒิเพื่อขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งตามประกาศสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เรื่อง การจัดแบ่งส่วนงานภายใต้สำนักในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ.2560 หน่วยงานในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาที่รับผิดชอบคือ สำนักมาตรฐานวิชาชีพ กลุ่มรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา พร้อมทั้งเปรียบเทียบกับสภาการพยาบาลซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีบทบาทหน้าที่เดียวกันกับคุรุสภา ดังนั้น กรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา จึงสังเคราะห์เอกสารจำนวน 3 ฉบับ สอดคล้องกันด้านองค์ประกอบของการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ดังตาราง 1

ตาราง 1

การสังเคราะห์หลักการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา

หลักการบริหารงาน รับรองปริญญาและ ประกาศนียบัตร ทางการศึกษา	รายละเอียด	ประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรอง ปริญญาและ ประกาศนียบัตร ทางการศึกษา เพื่อการ ประกอบวิชาชีพ พ.ศ.2557 (2557)	ประกาศ สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา เรื่อง การ จัดแบ่งส่วนงาน ภายใต้สำนัก ในสำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา พ.ศ.2560 (2560)	ข้อบังคับสภา การพยาบาล ว่า ด้วยหลักเกณฑ์ การรับรอง สถาบันการ ศึกษาวิชาการ พยาบาลและ การผดุงครรภ์ พ.ศ.2560 (2560)
1. การพัฒนา หลักเกณฑ์การรับรอง ปริญญาทางการศึกษา	การแต่งตั้งคณะกรรมการ	✓		
	ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เสนอแผนงานและแนวทาง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรเพื่อการ ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา		✓	
	การจัดทำและประกาศหลักเกณฑ์	✓		✓
2. การประเมิน มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต	การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ประเมิน	✓		✓
	วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร กระบวนการผลิตและ คุณภาพบัณฑิต ตามเกณฑ์การรับรองปริญญาและ ประกาศนียบัตร		✓	
	ดำเนินการประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต	✓	✓	✓
	การตรวจสอบเชิงประจักษ์	✓	✓	

ตาราง 1 (ต่อ)

การสังเคราะห์หลักการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา

หลักการบริหารงาน รับรองปริญญาและ ประกาศนียบัตร ทางการศึกษา	รายละเอียด	ประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรอง ปริญญาและ ประกาศนียบัตร ทางการศึกษา เพื่อการ ประกอบวิชาชีพ พ.ศ.2557 (2557)	ประกาศ สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา เรื่อง การ จัดแบ่งส่วนงาน ภายใต้สำนัก ในสำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา พ.ศ.2560 (2560)	ข้อบังคับสภา การพยาบาล ว่า ด้วยหลักเกณฑ์ การรับรอง สถาบันการ ศึกษาวิชาการ พยาบาลและ การผดุงครรภ์ พ.ศ.2560 (2560)
		✓	✓	✓
3. การติดตามผลการ รับรอง	การแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตามผลเชิงประจักษ์	✓	✓	✓

จากตาราง 1 การสังเคราะห์หลักการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา สามารถสรุปความสอดคล้องของเอกสารจำนวน 3 ฉบับ ออกได้เป็น 3 ขอบข่ายงาน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาทางการศึกษา ($f = 3$)
2. การประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต ($f = 3$)
3. การติดตามผลการรับรอง ($f = 3$)

จึงสรุปได้ว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาทางการศึกษา 2. การประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต และ 3. การติดตามผลการรับรอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับวงจรการบริหาร Planning-Implementation-Evaluation Model (PIE Model) ประกอบด้วย 1. การวางแผน (Planning) 2. การปฏิบัติตามแผน (Implementation) 3. การประเมินผล (Evaluation)

ตอนที่ 2 กรอบแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จากการศึกษากรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับขอบข่ายการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการประชุมและแสดงความคิดเห็น ในการวางแผน กำหนดความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบด้วย การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (กฤษฎาภัสสร ขาวพุ่มทิพย์, 2556)

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ เป็นการร่วมกันจัดทำกิจกรรมหรือการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ (รศยานภิศ รัชตะวรรณ, ฌมลวรรณ แก้วกระจก, วรรณรัตน์ จงเขตกิจ, ปิยะพร พรหมแก้ว, ดาไลมา ส้าแดงสาร, และ ดลปัทฏ์ ทรงเลิศ, 2560)

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล ทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและทางลบ (วิชฌุ หยกจินดา, 2557)

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทราบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน และหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงาน (รัถยานิกศ รัชตะวรรณ และ คณะ, 2560)

ดังนั้นกรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงประกอบด้วย 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เมื่อแนวคิดของนักวิชาการจำนวน 4 ท่าน และหน่วยงานราชการ 1 แห่ง มาวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ความถี่ พบว่า มีความสอดคล้องกัน ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2

การสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ขอบข่ายการ บริหารงานรับรอง ปริญญาและ ประกาศนียบัตร ทางการศึกษาตาม แนวคิดการบริหาร แบบมีส่วนร่วม		นักวิชาการ/หน่วยงาน			
	รายละเอียด	Cohen and Uphoff (1980)	มงคล จันทร์ ส่อง (2544)	ศิริชัย กาญ กฤษ พันธ์ (2547)	เอกชัย กพร (2554)
1. การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจ	การวางแผนและตัดสินใจตามแผนการที่วางไว้	✓			
	การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	✓			
	การมีส่วนร่วมในการประชุม			✓	
	การร่วมตัดสินใจแนวทางแก้ไขปัญหา			✓	
	ผู้ปฏิบัติแจ้งปัญหาที่พบในการทำงาน เพื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ของปัญหา ตัดสินใจหาแนวทางแก้ไข และคาดการณ์ผลที่เกิดขึ้น				✓
	ผู้ปฏิบัติงานเป็นคณะกรรมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบผลการดำเนินงาน				✓
	ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ในรูปแบบคณะกรรมการ				✓
	ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ โดยหน่วยงานของรัฐจะต้อง ดำเนินการตามการตัดสินใจของประชาชน				✓

ตาราง 2 (ต่อ)

การสังเคราะห์ข้อช่วยการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ข้อช่วยการ บริหารงานรับรอง ปริญญาและ ประกาศนียบัตร ทางการศึกษาตาม แนวคิดการบริหาร แบบมีส่วนร่วม		นักวิชาการ/หน่วยงาน			
	รายละเอียด	Cohen and Uphoff (1980)	มงคล จันทร์ ส่อง (2544)	ศิริชัย กาญ จนา วสี (2547)	เอกชัย กฤษฎีก พันธ์ (2554)
2. การมีส่วนร่วม ในการ ดำเนินงาน	เน้นการหาผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับงานและวิธีการดำเนินงาน	✓			
	ประชาชนได้รับทราบการดำเนินงานต่าง ๆ ในหน่วยของรัฐ				✓
	การระบุลักษณะของกิจกรรมที่จะให้บุคคลมีส่วนร่วม เพื่อเป็น ข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	✓			
	การระบุกลุ่มเป้าหมายของผู้ที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม	✓			
	การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา			✓	
	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร			✓	
	ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปของกลุ่มทำงาน				✓
	เป็นหุ้นส่วนกับประชาชนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือก และแนวทางแก้ไข รวมทั้งการเป็นภาคีในการ ดำเนินกิจกรรมหน่วยงานของรัฐ				✓
3. การมีส่วนร่วม ในการรับ ผลประโยชน์	การกระจายผลประโยชน์จากโครงการ ซึ่งมีทั้งทางบวกและทางลบ	✓			
	การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์			✓	
	ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนเป็นเจ้าของกิจการ ทำให้เกิดความรู้สึก ผูกพันในการปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน				✓
4. การมีส่วนร่วม ในการ ประเมินผล	การให้ความเห็น การให้คำ และความคาดหวัง นำไปสู่การ เปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล	✓			
	การมีส่วนร่วมในการประเมินในกิจกรรมต่าง ๆ			✓	
	ผู้ปฏิบัติงานปัญหาที่พบ สาเหตุของปัญหามาวิธีการแก้ และ ผลที่คาดหวัง จากนั้นหน่วยงานต้องมีคณะกรรมการพิจารณา ถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติ และประเมินว่าจะดำเนินการทดลองตามข้อเสนอแนะหรือไม่				✓
	ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และ แสดงความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ดำเนินการ/การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ				✓

จากตาราง 2 การสังเคราะห์หลักการแบบมีส่วนร่วม สามารถสรุปความสอดคล้องของเอกสารจำนวน 1 ฉบับ และแนวคิดของนักวิชาการ จำนวน 4 ท่านออกได้เป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($f = 5$)
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($f = 5$)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($f = 3$)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($f = 4$)

จึงสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า

1. กรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาทางการศึกษา 2) การประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต และ 3) การติดตามผลการรับรอง

จะเห็นได้ว่า กรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา มีความสอดคล้องกับวงจรการบริหาร Planning-Implementation-Evaluation Model (PIE Model) (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2000) ดังนี้

1) การพัฒนาหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาทางการศึกษา สอดคล้องกับขั้นตอนการวางแผน (Planning) ของ PIE Model โดยการพัฒนาหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาทางการศึกษา ประกอบด้วย ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เสนอแผนงานและแนวทางการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตร เพื่อการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา การจัดทำหลักเกณฑ์การรับรองปริญญา และการแต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งการวางแผน (Planning) ของ PIE Model หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ระยะเวลา ดำเนินการ งบประมาณที่ใช้ การกำหนดกิจกรรม / โครงการ กำหนดตัวชี้วัดและผู้รับผิดชอบ

2) การประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต สอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน (Implementation) ของ PIE Model โดยการประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต ประกอบด้วย แต่งตั้งคณะกรรมการพร้อมกำหนดหน้าที่และ ขอบข่ายความรับผิดชอบ และการดำเนินการประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐาน บัณฑิตตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งการปฏิบัติตามแผน (Implementation) ของ PIE Model หมายถึง การมอบหมายงาน การจัดสรรงบประมาณ ระยะเวลาดำเนินงาน และจัดกิจกรรมตามแผน

3) การติดตามผลการรับรอง สอดคล้องกับขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) ของ PIE Model โดยการติดตามผลการรับรองเป็นการกำกับติดตามประเมินผลหลังจากที่ได้มีการรับรองปริญญาทางการศึกษา ซึ่งการประเมินผล (Evaluation) ของ PIE Model เป็นการตรวจสอบการควบคุมและการวัดผลการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องหรือข้อจำกัด เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2. กรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาตามแนวคิด การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

จะเห็นได้ว่า กรอบแนวคิดการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องแนวคิดของนักวิชาการ 6 ท่าน ดังนี้ เครตัน (2005) จุฑารัตน์ ชมพันธุ์ (2555) กฤษยาภัสร์ ขาวปทุมทิพย์ (2556) วิษณุ หยกจินดา (2557) รัชยานภิศ รัชตะวรรณ และคณะ (2560) และ อติรัตน์ ราศิริ และ อาจันต์ สงทับ (2561) ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทาง การศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการประชุมและ

แสดงความคิดเห็นในการวางแผน กำหนดความต้องการ การจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและใช้วิจารณ์งานในการตัดสินใจกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบด้วย การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (กฤษยาภัสสร ขาวปทุมทิพย์, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฑารัตน์ ชมพันธุ์ (2555) ที่กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ไม่ได้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจ กล่าวได้ว่าเป็นการกระทำที่เสียเวลาเปล่าของทุกฝ่ายทั้งขององค์กรและภาคประชาชน ก่อนที่ผู้ดำเนินกระบวนการมีส่วนร่วมจะชักชวนใคร หรือหน่วยงานใดให้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจใด ๆ นั้น จำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจว่าบุคคลเหล่านั้นได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างเพียงพอ มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น การโต้แย้งและการอภิปรายอย่างมีคุณค่า โดยที่ผลของการมีส่วนร่วมของพวกเขาต้องมีประโยชน์ มีอิทธิพล และต้องถูกบูรณาการในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายอย่างเหมาะสม

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ เป็นการร่วมกันจัดทำกิจกรรมหรือการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ (รติยานภิก รัชตะวรรณ และ คณะ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เกรตตัน (2005) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้ เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ อีกทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีที่ย่ำแย่ที่สุด” ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม และช่วยให้ทราบความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน รวมทั้ง เป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล ทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและทางลบ (วิษณุ หยกจินดา, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับ อิติรัตน์ ราศิริ และอาจินต์ สงทับ (2561) ที่ชี้ให้เห็นว่า หน่วยงานภาครัฐควรเปิดโอกาสให้ภาคส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และประชาชน ได้เกิดความตระหนัก รวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมติดตาม และประเมินผลโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรเป็นเครือข่าย ก่อให้เกิดการเป็นประชาคมเป็นกลุ่มคนที่เข้ามาสร้าง ทำให้เกิดการมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นประโยชน์ให้แก่สังคมโดยไม่หวังกำไร หลักการมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการพัฒนา และเป็นยุทธศาสตร์ของการพัฒนาที่ยั่งยืน

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทราบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน และหาแนวทางในการปรับปรุง

แก้ไขในการดำเนินงาน (รศยานภิศ รัชตะวรรณ และ คณะ, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับ กพร (2560) กล่าวว่า การติดตามประเมินผลทั้งระหว่างดำเนินการและหลังเสร็จสิ้นการดำเนินการโครงการ เป็นหัวใจสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามประเมินผลระหว่างดำเนินการถือได้ว่ามีความสำคัญมาก เนื่องจาก จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้แทนภาคประชาชนมีการประเมินปัญหาที่เกิดขึ้นหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อหาทางป้องกันหรือแก้ไขได้ทันที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกำหนดระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละงาน เนื่องจากการศึกษาพบว่า การบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สามารถสรุปขอบข่ายการบริหารงานได้ 3 งาน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาทางการศึกษา 2) การประเมินมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการผลิต และมาตรฐานบัณฑิต และ 3) การติดตามผลการรับรอง และการขอขอยกย่องการบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาศาภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.2 ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ตามแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษยาภัสสร ขาวปทุมทิพย์. (2556). *การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในการส่งเสริมสุขภาพของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยหลักเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2560. (2560, 31 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 134 ตอนพิเศษ 194 ง. หน้า 26-39.

เครตัน, เจ. แอล. (2551). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยใช้ชุมชนมีส่วนร่วม* [Making Better Decisions Through Citizen Involvement] (วันชัย วัฒนศัพท์ ถวิลวดี บุรีกุล และเมธิตา พงษ์ศักดิ์ศรี,ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

จุฬารัตน์ ชมพันธุ์. (2555). การวิเคราะห์หลัก “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ใน The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement. *วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม*, 8(1), 123-141.

อิติรัตน์ ราศิริ และอาจินต์ สงทับ. (2561). แนวทางการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อก้าวสู่ “ศตวรรษที่ 21”. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยการพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 5(1), 315 - 328.

ประกาศุรสุภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557. (2557, 13 กรกฎาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 131 ตอนที่ 46 ง. หน้า 16-19.

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546. (2546, 9 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 120 ตอนที่ 100 ก. หน้า 1-16.

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. (2546, 11 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 120 ตอนที่ 52 ก. หน้า 1-30.

มงคล จันทร์ส่อง. (2544). *การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

รศ.ดร.นภิศ รัชตะวรรณ, ธมลวรรณ แก้วกระจุก, วรรณรัตน์ จงเขตกิจ, ปิยะพร พรหมแก้ว, ดาไลมา ลำแดงสาร, และ ดลปัทม ทรงเลิศ. (2560). กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสุขภาวะ. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 11(1), 231- 238.

วิชญ์ หยกจินดา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, จังหวัดชลบุรี.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). *ทฤษฎีการประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). *การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม: เทคนิควิธีและการนำไปสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). *คู่มือการดำเนินงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

ประกาศสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เรื่อง การจัดแบ่งส่วนงานภายใต้สำนักในสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา พ.ศ. 2560. (2560, 29 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนพิเศษ 295 ง. หน้า 13-18.

สุกัญญา แซ่ม้อย, ชญาพิมพ์ อูสาโ, นันทรัตน์ เจริญกุล, สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา, อธิภัทร กุโลภาส, เพ็ญวรา ชูประวัตติ, และ บุษกร เลิศวีระศิริกุล (2560). *ภาวะผู้นำในการบริหารและการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2554). *การบริหาร : ทักษะและการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: สุขภาพใจ.

ภาษาอังกฤษ

Amir, F. (2015). Developing Structure for Management of Quality in Schools: Steps towards Quality Assurance Systems. *American Journal of Educational Research*, 3(8), 977-981.

Cohen, J. M., & Uphoff, N.T. (1977). *Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evaluation*. London: Rural Development Committee Center For International Studies Cornell University.

Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russell, J. D. (2000). *Educational technology for teaching and learning* (2nd ed.). Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice-Hall.